

AANDACHT VOOR SCHONE HANDEN

Een school is een uitstekende broedplaats voor microben als bacteriën, virussen en schimmels. Zij verspreiden zich via de lucht, ons voedsel, via voorwerpen en onze handen. Ziekteverwekkers worden zo gemakkelijk overgedragen van de ene mens op de andere.

De GGD Hart voor Brabant wil met dit lespakket graag aandacht besteden aan een goede handhygiëne op school. Op een leuke, toegankelijke manier krijgen de leerlingen in groep 7 en 8 meer informatie over het belang van handen wassen en worden zij zich meer bewust van de risico's.

LESDUUR: 1 uur

LEERDOEL: Een hygiënisch verantwoorde lichaamsverzorging maakt deel uit van TULE/SLO kerndoel 34 van het onderdeel Mens en samenleving voor de basisschool.

OPBOUW LESPAKKET

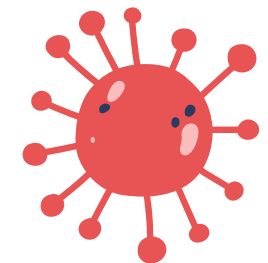
Dit lespakket bestaat uit een klassikale aftrap waarin het belang van handen wassen wordt besproken. De informatie wordt ondersteund door het uitvoeren van de boterhammenproef die aantoont dat gewassen handen aanzienlijk minder microben bevatten dan ongewassen handen. In deel 2 van de les gaan de kinderen in vier groepjes verschillende aspecten van handen wassen onderzoeken. De les wordt afgesloten met een vrolijke en leerzame quiz.

VOORBEREIDING DEEL 1

Na het lezen van de introductie van deze les voer je een proef uit die aantoont dat handen wassen veel effect heeft op de hygiëne: de boterhammenproef.

Hiervoor heb je nodig:

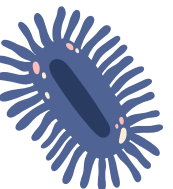
- 3 witte boterhammen
- 3 doorzichtige boterhamzakjes
- een permanentstift
- een pincet

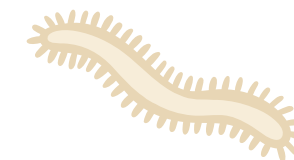

Voer de proef uit zoals die is beschreven in de les. Bespreek na een week het resultaat van de proef. De boterham die niet door mensenhanden is aangeraakt, bevat de minste schimmel. De boterham die is aangeraakt door gewassen handen bevat duidelijk meer schimmels. De boterham die is aangeraakt door ongewassen handen bevat veruit de meeste schimmels. Herhaal nog eens hoe dit komt: microben voelen zich prima thuis op ongewassen handen.

LET OP:

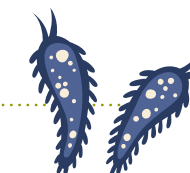
Zorg ervoor dat de kinderen niet net voor het uitvoeren van de boterhammenproef hun handen hebben gewassen omdat ze bijvoorbeeld hebben geknutseld.

VOORBEREIDING DEEL 2

Voor dit deel van de les gaan de leerlingen in vier groepjes aan het werk. Bedenk hoe je de klas wilt verdelen. Elk groepje heeft een tablet of printje nodig waarop ze hun opdracht kunnen lezen.

GROEP 1+2

VOOR GROEP 1 EN 2 HEB JE NODIG:

- een (glazen) kommetje
- een potje peper
- een flesje vloeibare handzeep

Je maakt dus twee opstellingen: voor elk groepje één.

De kinderen gaan zelfstandig aan de slag met een proef die aantoont wat het effect is van handen wassen met zeep. Na afloop presenteren zij hun bevindingen aan de rest van de klas.

De groep noteert de resultaten van de proef. Dit kan online gebeuren. Je kunt de betreffende pagina ook uitprinten.

VOOR GROEP 3 EN 4 HEB JE NODIG:

- een tube of potje handcrème
- een buisje glitterpoeder (Je kunt de handcrème en glitter ook vervangen door plakkaatverf als je bang bent voor rommel in de klas)

Ook hier maak je twee opstellingen.

Deze kinderen gaan zelfstandig aan de slag met een proef die aantoont dat je microben via je handen doorgeeft van de ene persoon aan de ander. Na afloop presenteren zij hun bevindingen aan de rest van de klas.

De groep noteert de resultaten van de proef. Dit kan online gebeuren. Je kunt de betreffende pagina ook uitprinten.

DE GROTE HANDENWAS-QUIZ

Sluit de les af met een quiz waarin alle belangrijke informatie over handen wassen nog eens naar voren komt. Jij bent de quizmaster, alle kinderen doen mee. De vragen worden beantwoord met de handen: handen omhoog als de stelling waar is, handen omlaag als hij niet klopt. Je kunt de vragen en antwoorden zichtbaar maken op het digibord. De informatie staat in deel 3 van de les.

1. PLASKETTINGEN ZIJN VIEZE DINGEN.

Waar.

Ze zitten vol microben van vieze poep- en plashanden.

2. TOILETBRILLEN ZIJN VIEZER DAN DEURKLINKEN.

Niet waar.

Toiletbrillen zijn meestal minder vuil omdat ze vaker worden schoongemaakt.
Wanneer moet je je handen wassen?

3. ALS JE NIEST, VLIEGT HET SNOT MET EEN SNELHEID VAN TWEEHONDERD KILOMETER PER UUR NAAR BUITEN.

Waar.

En de microben in het snot vliegen even hard mee. Nies daarom met je arm voor je mond.

4. VOOR JE NAAR DE WC GAAT, MOET JE ALTIJD JE HANDEN WASSEN.

Niet waar.

Dat doe je nádat je naar de wc bent geweest. Zo voorkom je dat poep- en plasbacteriën zich verspreiden.

5. BACTERIËN ZIJN ZO KLEIN ALS DE PUNT VAN EEN NAALD.

Niet waar.

Ze zijn zelfs nog veel kleiner. Op de punt van een naald passen miljoenen bacteriën.

ANTWOORDEN DE GROTE HANDENWAS-QUIZ

Waar handen omhoog
Niet waar handen omlaag

6. ALS JE UIT BAD KOMT, MOET JE METEEN JE HANDEN WASSEN.

Niet waar.

Als je uit bad komt, ben je toch al schoon?

7. IEDER MENS HEEFT ONGEVEER ANDERHALVE KILO MICROBEN OP EN IN ZIJN LIJF.

Waar.

Kun je je voorstellen hoeveel dat er zijn?

8. ER ZITTEN GEMIDDELD VIERHONDERD KEER MEER BACTERIËN OP EEN TOETSENBORD DAN OP DE WC-BRIL.

Waar.

Dit komt omdat een toetsenbord niet vaak wordt schoongemaakt.

9. ALS JE HEBT GEGETEN, MOET JE JE HANDEN WASSEN.

Niet waar.

Beter was je je handen vóór je gaat eten. Dan komen de microben van je handen niet in je lijf terecht.
(Je wast natuurlijk wel je handen als ze vies zijn geworden door het eten.)

10. MICROBEN ZIJN DOL OP MOBIELTJES.

Waar.

Een mobieltje zit vol microben. Dat komt omdat je hem steeds aanraakt met je gezicht en handen. Je bewaart hem op warme broedplaatsen zoals je broekzak. En maak je hem weleens schoon?

ANTWOORDEN DE GROTE HANDENWAS-QUIZ

11. VAATDOEKJES ZITTEN VOL MICROBEN.

Waar.

In een vaatdoekje zitten na één dag ongeveer drie miljard microben.

Waar ➡ handen omhoog
Niet waar ➡ handen omlaag

12. ALS JE EEN DIER HEBT GEAID, MOET JE JE HANDEN WASSEN.

Waar.

In de veren of vacht van dieren zitten microben waarvan je ziek kunt worden.

(De microben zitten net als bij mensen in lichaamsvloeistoffen, dus ontlasting, urine, snot, speeksel, bloed.

Dieren gaan niet dagelijks onder de douche, maar wassen zichzelf. Daarom kunnen deze microben overal op dieren zitten.)

13. HANDDOEKEN ZIJN SMERIGE DINGEN.

Waar.

Zeker als er één handdoek is voor een hele klas of school. Handdoeken zitten al snel met vol microben en komen dan juist op je schone handen als je ze afdroogt. Losse droogdoekjes zijn dus beter.

14. POEPBACTERIËN ZIJN WEG ALS JE DE WC HEBT DOORGESPOELD.

Niet waar.

Poepbacteriën blijven tot twee uur na je toiletbezoek in de lucht hangen.

Ze kunnen tot wel zes meter verderop teruggevonden worden.

Wist je dat kinderen beter hun handen wassen als er zeep en handdoekjes op school zijn?

Kijk voor meer achtergrondinformatie op de site van het RIVM.

www.rivm.nl/documenten/hygienerichtlijn-voor-basisscholen